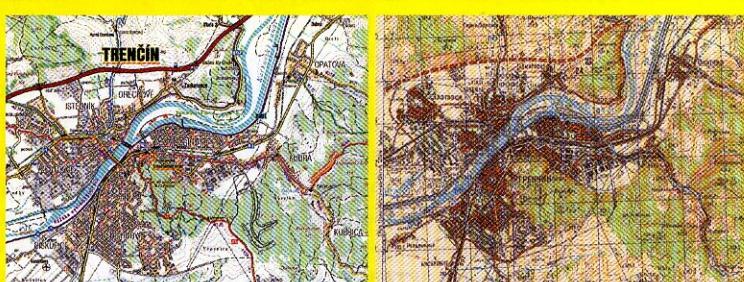

Turistická mapa

Když se řekne mapa, většinu české populace nepochybně napadne na prvním místě turistická. Některou z turistických map alespoň jednou použil snad každý z nás. V dalším dílu seriálu popisujícího pozadí tvorby věcí, s nimiž denně přicházíme do kontaktu, se podíváme jak vznikají turistické mapy. Pod pokličku svého kartografického hrnce nás nechali nahlédnout ve vydavatelství Shocart.

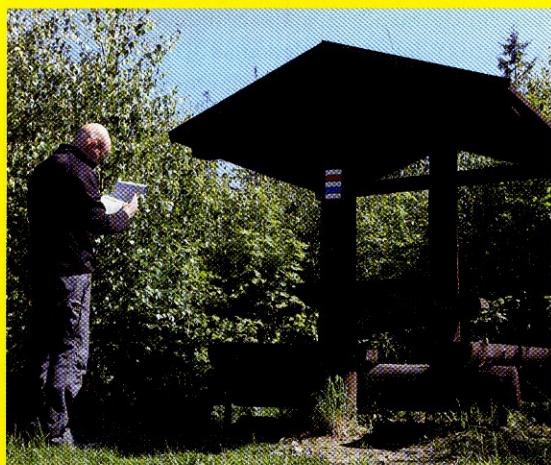
1. Topografická data

Nejdůležitějším stavebním kamenem jsou základní data. Počátkem devadesátých let 20. století vstoupil do kartografické tvorby proces digitalizace. Dochází tedy k převodu tehdejších dostupných mapových podkladů (vojenské mapy, civilní státní mapové dílo) do digitální podoby – nejprve rastrové, ze které se data překreslila do vektorů. V počátcích probíhá vektorizace na tabletech, základní kresba se pořizuje

převážně z vojenských map ruské provenience, místy s informacemi starými pár desítek let.

Takto pořízená základní kresba však prošla následně rozsáhlou aktualizací základní situace, která je vzhledem k neustálé probíhajícím změnám souvisejících s výstavbou nekonečným procesem. Současná doba nabízející využití GPS aplikací široké veřejnosti klade vysoké nároky na přesnost dat, proto je základní kresba zpřesňována například s pomocí leteckých snímků, vždy s ohledem na výstupní měřítka dané mapy.

2. Sběr informací v terénu

Při tvorbě turistické mapy je potřeba základní mapovou kresbu doplnit o turistickou nástavbu, tedy skupinu mapových prvků, které nesou informaci o turistických značených trasách (TZT), cyklotrasách, rozcestnících, ubytovacích a stravovacích možnostech, zajímavostech apod. Obě země bývalé česko-slovenské federace vynikají jednou z nejhustších sítí turistického značení. V současné době se stále objevují nové, především cykloturistické trasy, dochází ke změnám ve vedení stávajících. To v sobě nese potřebu aktualizace. Nejspolehlivější, ovšem časově nejnáročnější, je sběr informací přímo v terénu. Tedy projít či projet všechny turistické trasy a zaznamenat stav značení i veškerých informací vhodných pro turistické mapy.

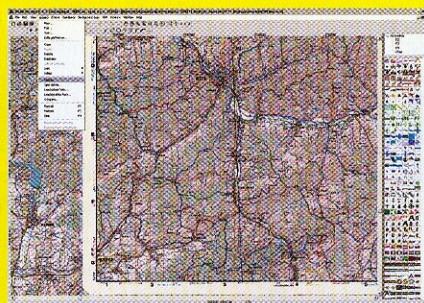

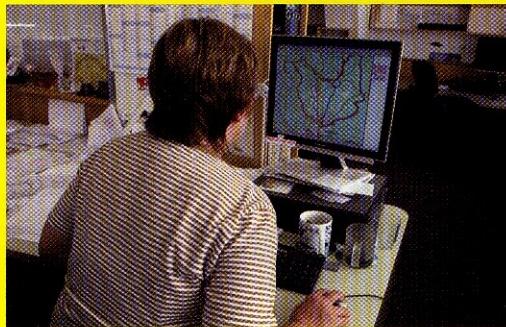
3. Úprava dat a jejich aktualizace

Základní data je nutné aktualizovat, a to ve dvou úrovních. Zaprvé jde o aktualizaci tematické nástavby, převážně výše zmíněným sběrem informací „v terénu“. Druhou úrovní je aktualizace základní kresby informacemi z nejrůznějších zdrojů, odpovídajících požadované podrobnosti výstupního měřítka mapy. Těmi mohou být revize městských plánů, projektová dokumentace stavebních firem, již zmíněné ortofotosnímky, mapování nových příměstských čtvrtí a podobně.

Všechna data je nutné udržovat v základním díle. Vzhledem k životnosti turistických map, která je pouze pár let, je kladen velký důraz na aktuálnost všech informací. Proto je důležité zjištěné údaje aktualizovat v reálném čase.

V současné době je již také potřebným standardem u vybraných mapových prvků udržovat databázi s vybranými atributy, ze kterých se čerpají informace pro textové části mapových děl.

Vizovice (G1)
Vizovice město bylo k této pozde a založeno Hráčkem, který byl v 1419 zmínen a znovu zmínen r. 1781 i s nemocnicí. Silné hradby zde měly husitského hnutí. Za okupace silná obložová činnost. Pozdně barokní zámek v stylu Ludvíka XVI. (architekt F. A. Grimm) s francouzským a anglickým parkem se sochami gladiátorů a O. Schweiiga, vzdálený interiéry, zámecká koupel, umělecká galerie; bohatá sbírka obrazů, především holandských malarů, sbírka grafiky a muzeum s expozicí bytové a řemeslné kultury. Podzemní prostory jsou využívány k výstavám a výstavním akcím. V posledních letech na poket místního rodu Aloise Haby – zakladatele džetového hrdby. V sousedství zámku se nachází konvent milosrdných bratří s nemocnicí, založenou r. 1781. Město proslulo palením silvánce (od r. 1603). Pod znakou „Jelení“ jí lze ochutnat každoročně v srpnu na lidové slavnosti „Tmokrám“ nebo při exkurzi přímo v výrobci. Dalším proslulým artiklem je vizovické pečivo, které vyrábí místní rodina Steiner. Minerální zdroj. Okolí vede 14 km dlouhá naučná stezka Vizovické prameny seznámující návštěvníky se zajímavostmi na Vizovicku, měsíce zavede i k rozehledné na vrcholu Doubrava.

Vlkov (E7)
Rekreační osada s původními roubenými dřevěnými domy. Ubytování v chatě Vlkov. S směrem stejnějmennou přírodní rezervací lesních porostů.

Vodní nádrž Stanovnice (D6-D7)
Dlouhé údolí se stejnějmennou vodní nádrží zásobující Vsetinskou a Valašsko-moravskou plynou vodou.

Vodní nádrž Šance (A9)
Údolní nádrž na řece Ostravici, zdroj plnění vody pro Ostravu a úpravou na Nové Vsi. Vodárenská nádrž s kamennou hrází 65 m vysokou, v koruně 342 m dosahuje u vodní ploše 332 ha byla dokončena v r. 1970. Pod vodou zaniklo centrum Starých Hanrů i část železniční trati na Bílou, základ koupání.

Vsetín (D3)
Město, ležící v severovýchodní oblasti Vsetínských vrchů, východnice turistických cest do Vsetínských, Hostýnských a Vsetínských vrchů. Přestavba hradeb z 15. stol. vznikla v 17. stol. zámek, který byl v 19. stol. přestavěn do klasicistní podoby (původním majitelem byl známý vojevůdce Albrecht z Valdštejna, poslední majitelem byl před r. 1948 Marie Barátová), v současnosti je v této čtyřkřídlé budově s vysokou věží, umístěno Vsetínské muzeum se stálými expozicemi. Přilehlé zámecké parky a centrální cízení vyznamenávají dřeviny. Na hřebeni: Stará radnice z let 1721–1723, Nová radnice z let 1898–1899 a tzv. Matějka – bývalý pánský dům a seník. Ve městě i řada sportovišť, na kterých basen s řadou vodních atrakcí a koupaliště.

Všemina (F1)
Na hřebeni Hradec archeologické nálezy (podkroví, ostruhy, šípky). Tradition lidové architektury (dřevěný usedlosti čp. 48 a 139 a roubené komory při čp. 73 a 131. Nedaleko obce rozsáhlý lesopark s výhledem na řeku Moravu.

Národní park Moravskoslezské Beskydy (C1)
Národní park Moravskoslezské Beskydy byl vyhlášen v roce 1990. Nachází se na hranicích mezi Moravou a Slezskem. Celková rozloha je 11 500 hektarů. Park je významnou turistickou destinací s mnoha možnostmi aktivity v přírodě. V parku se nachází mnoho významných geologických lokalit, včetně světově proslulého výchozího mramoru. V parku je také mnoho historických památek, včetně hradů a zámků.

Národní park Jeseníky (C2)
Národní park Jeseníky byl vyhlášen v roce 1990. Nachází se na hranicích mezi Moravou a Slezskem. Celková rozloha je 11 500 hektarů. Park je významnou turistickou destinací s mnoha možnostmi aktivity v přírodě. V parku se nachází mnoho významných geologických lokalit, včetně světově proslulého výchozího mramoru. V parku je také mnoho historických památek, včetně hradů a zámků.

Dříve se turistické mapy doplňovaly informacemi o ubytovacích zařízeních v zobrazované oblasti, tyto informace ovšem velmi rychle pozbývají platnosti a dnes proto jako prostředek pro hledání ubytování v dané oblasti slouží nejčastěji internet.

4. Redakční zpracování mapy
Z připravených a aktualizovaných dat už je možné začít tvořit mapu, na řadu přichází redaktor. Ten má za úkol doplnit k zrcadlu mapy rámové údaje, provést kontrolu úplnosti mapového obsahu a dodržení kartografické čistoty díla, aby nedocházelo k překrývání jednotlivých prvků.

5. Tvorba textové části
Vydání mapy obsahuje také textovou část, tedy alespoň na tu podobu turistické mapy jsou z historických důvodů zvyklí čeští uživatelé. Textová část bývá umístěna většinou na zadní straně mapy, v některých případech je zpracována do přiloženého sešitu.

V textu jsou zpracovány informace o památkách, přírodních zajímavostech či významných sídlech, často doplněné o fotky. V poslední době je trendem přidávat k textové části například pohledovou mapu, digitální model terénu, panorama vrcholové části pohoří, profily vybraných tras a podobně.

6. Sazba

Zpracovaná mapa i textová část jsou základní suroviny pro oddělení DTP (Desktop Publishing), ve kterém má grafik k dispozici formu a velikost tiskového výstupu.

Z mapového díla si vytvoří tiskovou vrstvu mapy pro přední stranu. Od redaktora dostane připravený výběr textů, z databáze má k dispozici fotografie, případně další materiály, které budou tvořit zadní stranu mapového listu. V programu pro sazbu pak provede tzv. „zlom“ podle předem dohodnuté struktury.

V případě, že jde o mapovou řadu, je nejprve zhotoven první prototyp mapy a po jeho schválení a případných úpravách slouží pro další mapy celé řady jako vzor. V případě nového titulu se podrobně testuje vše od barev až po podtrhnutí nejmenších popisů.

SERIÁL / JAK SE CO DĚLÁ...

IU: ARCHIV SHOCART, FOTO: 3X M. JANČÍK

www.geobusiness.cz

ČERVEN (6/2009) | GeoBusiness 35